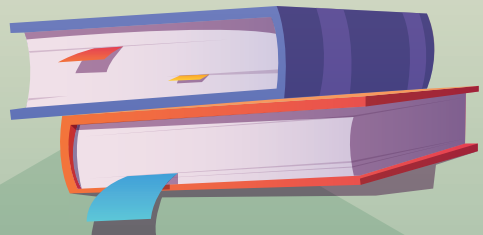

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

10.
SINIF

HADİS ETKİNLİK KİTABI

**DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**

**10. SINIF
HADİS
ETKİNLİK
KİTABI**

YAZARLAR

Dr. Fatma BALCI ARVAS

Dr. Numan KONAKLI

Ayşe SAĞLAM

Hüseyin ÇINAR

Süleyman EMİROĞLU

Editör

Süleyman EMİROĞLU

Program Geliştirme Uzmanı

Talip AYDEMİR

Dil Uzmanı

Mehmet Emin SARIKAYA

Ölçme ve Değerlendirme Uzmanı

Hülya ERDUL

Rehberlik ve Psikolojik

Danışma Uzmanı

Kenan PINARBAŞI

Mevlüt SELVİ

Grafik Tasarım Uzmanı

Hakan AVLUKARI

Meryem ÜNSEL

Yahya ÖZTÜRK

İÇİNDEKİLER

3. Ünite

Hadis Tarihi

1. KAZANIM: Hz. Peygamber dönemindeki hadislerle ilgili çalışmaları açıklar.

1. Etkinlik: Boşluk Doldurma	6
2. Etkinlik: Doğru-Yanlış	9

2. KAZANIM: Sahabe ve tâbiînin hadis rivayetindeki rolünü ve hassasiyetini fark eder.

3. Etkinlik: Oku-Yorum	12
4. Etkinlik: Sınıflandırma	14

3. KAZANIM: Hadislerin tedvin ve tasnifi ile ilgili tarihi süreci açıklar.

5. Etkinlik: Eşleştirme	17
6. Etkinlik: Doğru-Yanlış	20

4. KAZANIM: Temel hadis kaynaklarını özelliklerine göre sınıflandırır.

7. Etkinlik: Bulalım	23
8. Etkinlik: Eşleştirme	26

5. KAZANIM: Temel hadis kaynaklarının tedvin ve tasnifinden sonra yapılan çalışmalara örnekler verir.

9. Etkinlik: Bulalım	29
10. Etkinlik: Eşleştirme	32

6. KAZANIM: Temel hadis kaynaklarının Kur'an'ı anlamadaki önemini açıklar.

11. Etkinlik: Oku-Yorum	35
12. Etkinlik: Oku-Yorum	37

7. KAZANIM: Ahlak ile ilgili hadisleri yorumlar.

13. Etkinlik: Oku-Yorum	39
14. Etkinlik: Oku-Yorum	41

KİTABIMIZI TANIYALIM

Ders adı

Sınıf

Kazanım

Etkinlik sıra numarası

Etkinlik süresi

Ünite adı

Etkinlik süreci
açıklaması

Değerlendirme
yöntemi

Etkinlik adı

Etkinlik yönergesi

Etkinlik alanı

Cevap
anahtarı

ETKİNLİK 6
HADİS
1. Ünite: Hadis'inin Temel Kavramları
10 dk

Kazanım: Hadis ilminin temel kavramları, hadisleri anlamadaki önemi fark eder.

Süreç

- Öğrencilere hadis ilminin temel kavramları ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
- Öğrencilere bu etkinliğin amacı bir sonuç ulaştırmak istendiği açıklanır.
- Öğrencilerin hazırlanan ve dağıtılan Et-1 dağıtılır.
- Öğrencilerden bireysel olarak bu çalışma kapsamında yer alan örneklerin doğru eşleştirmeleri istenir.
- Belirlenen süre bittikten her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşla ile et-kişisi değişir.
- Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

ESLEŞTİRME
ETKİNLİK 6
EK-1
10 dk

Aşağıda yer alan hadislerin çeşidini tespit ederek doğru bir şekilde eşleştiriniz.

Sembol Hadis	Tekerrü Hadis	Fil Hadis	Kavî Hadis
A "Beni nasi namaz kıyor olarak gördünüz öylece namaz kılınız" (Buhârî, Ezan, 18.)	B Keller eti, Resûlullah'ın (s.a.v.) hoşlanmadığı bir yiyecekti. Kendisine ikram edilen bu otten yememiştir fakat yanında bulunan Hâlid b. Velid'in (r.a.) bu eti yemesini onaylamıştır. (Müslim, Sayı, 42.)	C Hz. Aişe (r.a.) şöyle demiştir: Resûlullah (s.a.v.) hediye kabul eder ve onun karşılığında hediye verir. (Buhârî, Hibe, 11.)	D Resûlullah (s.a.v.) sîma ve yaratılış olarak insanların en güzeli idi. O ne asrı uzun ne de kısa idi. (Buhârî, Menâkıb, 23.)

ESLEŞTİRME
ETKİNLİK 6
EK-2
10 dk

CEVAP ANAHTARI

Sembol Hadis	Tekerrü Hadis	Fil Hadis	Kavî Hadis
C	B	C	A

**ÜNİTE
3**

**HADİS
TARİHİ**

10

ETKİNLİK

1

HADİS

3. Ünite: Hadis Tarihi

15 dk.

Kazanım: Hz. Peygamber dönemindeki hadislerle ilgili çalışmaları açıklar.

Süreç

1. Ek-1'deki "kelimeler listesi" öğrencilere dağıtılır veya tahtaya yazılır.
2. Ek-1'deki "tamamlanacak cümleler" sırayla öğretmen tarafından okunur. Her bir cümlede boş bırakılan yere hangi kelimenin getirilmesi gerektiği öğrencilere sorulur.
3. Söz aldıktan sonra boşluğa gelmesi gereken kelimeyi bilen öğrenci tahtaya kalkarak listeden o kelimenin üzerini çizer ve yerine döner.
4. Tüm cümleler sırayla okunarak eksik kavram bulunur. Her bir cümle üzerinde öğretmenin kısa bir açıklama yapması, konunun daha iyi anlaşılması açısından faydalı olur.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

BOŞLUK DOLDURMA

ETKİNLİK

1

15 dk.

EK-1

Verilen kelimeleri boşluklara doğru olarak yerleştiriniz.

suffede

Mescid-i
Nebevî

Medine

Cibril

vahiy

suffe

sahabiler

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ümmi biriydi. Buna karşın ona nazil olan ilk, "oku" emriydi. Nitekim Allah (c.c.), (a.s.) vasıtası ile ona "Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle (yazmayı) öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir." (Alak suresi,1-5. ayetler.) demişti. Nitekim Allah Resulü bir hadis-i şeriflerinde "Allah her şeyden önce kalemi yarattı." buyurmuştur. Hz. Peygamber,’ye hicret ettiğinde ilk inşa ettiği bina, olmuştur. Bu mescitte ilim öğrenen için gündüzleri sınıf, geceleri ise yatakhane vazifesi gören bir nevi okul vardı ki ona denirdi. Bu yapı Müslümanların ilk üniversitesi idi. Tarihçiler, Hz. Peygamber’in emri doğrultusunda ders veren hocaların isimlerini zikretmiş ve orada öğrenci olan yüzlerce kişinin hayat hikâyelerini anlatmıştır.

CEVAP ANAHTARI

suffede

Mescid-i
Nebevî

Medine

Cibril

vahiy

suffe

sahabiler

Peygamber Efendimiz (s.a.v.) ümmi biriydi. Buna karşın ona nazil olan ilk **vahiy** "oku" emriydi. Nitekim Allah (c.c.), **Cibril** (a.s.) vasıtası ile ona "Oku! İnsana bilmediklerini belleten, kalemle (yazmayı) öğreten Rabbin, en büyük kerem sahibidir." (Alak suresi, 1-5. ayetler.) demişti. Nitekim Allah Resulü bir hadis-i şeriflerinde "Allah her şeyden önce kalemi yarattı." buyurmuştur. Hz. Peygamber, **Medine**'ye hicret ettiğinde ilk inşa ettiği bina, **Mescid-i Nebevî** olmuştur. Bu mescitte ilim öğrenen **sahabiler** için gündüzleri sınıf, geceleri ise yatakhane vazifesi gören bir nevi okul vardı ki ona **suffe** denirdi. Bu yapı Müslümanların ilk üniversitesi idi. Tarihçiler, Hz. Peygamber'in emri doğrultusunda **suffede** ders veren hocaların isimlerini zikretmiş ve orada öğrenci olan yüzlerce kişinin hayat hikâyelerini anlatmıştır.

10

ETKİNLİK

2

HADİS

3. Ünite: Hadis Tarihi

15 dk.

Kazanım: Hz. Peygamber dönemindeki hadislerle ilgili çalışmaları açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Hz. Peygamber Dönemi'nde hadislerle ilgili çalışmalar hakkında bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacağı açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısınca çoğaltılarak dağıtılır.
4. Öğrencilerden verilen ifadeler arasından doğru olanlar için "D", yanlış olanlar için ise "Y" sütununu işaretlemeleri istenir.
5. Öğrenciler etkinliği bireysel olarak tamamlarlar.
6. Öğretmenin doğru cevapları söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanlar için “D”, yanlış olanlar için “Y” sütununu işaretleyiniz.

	D	Y
Temel görevi insanlara dini öğretmek olan Peygamber Efendimiz, bu görevini Kur'an-ı Kerim'i okuyup açıklayarak yapmıştır.		
Allah'ın Resulü (s.a.v.) söz, davranış ve uygulamalarını bizzat öğrenmeleri ve başkalarına da öğretmelerini tâbiine tavsiye etmiştir.		
Suffe'de Kur'an, akaid ve yazı öğretimi yanında hadis müzakereleri yapılırdı. Bir kısmı devamlı, bir kısmı da geçici olarak burada kalan sahabilere "Ashab-ı Suffe" ismi verilmiştir.		
Peygamberimiz Dönemi'nde hadis müzakere işi daha çok Mescid-i Nebvî'de bulunan Dârünnedve'de yapılırdı.		
Mukillûn sahabelerden Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle buyurur: "Muhacir kardeşlerimiz pazarda ticaretle, Ensar ise bahçelerinde iş gücüyle uğraşırken Ebu Hüreyre karın tokluğuna Peygamber'e (s.a.v.) hizmet ediyor, onların bilmediklerine de şahit oluyordu."		
Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle buyurmuştur: "Nebî'nin (s.a.v.) ashabı içinde Abdullah b. Amr hariç benden daha fazla hadis rivayet eden kimse yoktur. Abdullah yazardı, ben yazmazdım."		
Ashab-ı Kirâm Peygamber Efendimiz devrinde hadisleri öğrenme ve başkalarına öğretme konusunda aynı imkâna sahiptiler.		
Genç sahabelerden Abdullah b. Amr b. Âs hadis yazmak için Efendimizden (s.a.v.) izin istemiş, izin verilmesi üzerine duyduğu hadisleri yazarak es-Sahîfetü's-Sâdika isimli bir nüshada bir araya getirmiştir.		
Hz.Peygamber Bizans İmparatoru'na, İran Kısrası'na, Mısır Mukavkısı'na, Habeşistan Necaşisi'ne ve diğer hükümdarlara İslam'a davet mektupları göndermiştir. Fakat bu mektupların asılları günümüze ulaşmamıştır.		
Sahabeden Huzeyfe'nin (r.a.) bildirdiğine göre İslam tarihinde ilk nüfus sayımı Medine'ye hicretten sonraki ilk yıl içinde Hz. Peygamber'in emri üzerine yapılmıştır.		

CEVAP ANAHTARI

	D	Y
Temel görevi insanlara dini öğretmek olan Peygamber Efendimiz, bu görevini Kur'an-ı Kerim'i okuyup açıklayarak yapmıştır.	✓	
Allah'ın Resulü (s.a.v.) söz, davranış ve uygulamalarını bizzat öğrenmeleri ve başkalarına da öğretmelerini tâbiine tavsiye etmiştir.		✓
Suffe'de Kur'an, akaid ve yazı öğretimi yanında hadis müzakereleri yapıldı. Bir kısmı devamlı, bir kısmı da geçici olarak burada kalan sahabilere "Ashab-ı Suffe" ismi verilmiştir.	✓	
Peygamberimiz Dönemi'nde hadis müzakere işi daha çok Mescid-i Nebevî'de bulunan Dârunnedve'de yapıldı.		✓
Mukillûn sahabelerden Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle buyurur: "Muhacir kardeşlerimiz pazarda ticaretle, Ensar ise bahçelerinde iş gücü uğraşırken Ebu Hüreyre karın tokluğuna Peygamber'e (s.a.v.) hizmet ediyor, onların bilmediklerine de şahit oluyordu."		✓
Ebu Hüreyre (r.a.) şöyle buyurmuştur: "Nebî'nin (s.a.v.) ashabı içinde Abdullah b. Amr hariç benden daha fazla hadis rivayet eden kimse yoktur. Abdullah yazardı, ben yazmazdım."	✓	
Ashab-ı Kirâm Peygamber Efendimiz devrinde hadisleri öğrenme ve başkalarına öğretme konusunda aynı imkâna sahiptiler.		✓
Genç sahabelerden Abdullah b. Amr b. Âs hadis yazmak için Efendimizden (s.a.v.) izin istemiş, izin verilmesi üzerine duyduğu hadisleri yazarak es-Sahîfetü's-Sâdika isimli bir nüshada bir araya getirmiştir.	✓	
Hz.Peygamber Bizans İmparatoru'na, İran Kısrası'na, Mısır Mukavkısı'na, Habeşistan Necaşisi'ne ve diğer hükümdarlara İslam'a davet mektupları göndermiştir. Fakat bu mektupların asılları günümüze ulaşmamıştır.		✓
Sahabeden Huzeyfe'nin (r.a.) bildirdiğine göre İslam tarihinde ilk nüfus sayımı Medine'ye hicretten sonraki ilk yıl içinde Hz. Peygamber'in emri üzerine yapılmıştır.	✓	

Kazanım: Sahabe ve tâbiînin hadis rivayetindeki rolünü ve hassasiyetini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1’de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını kâğıda yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak soruları cevaplayınız.

1000'den fazla hadis rivayet edenlere Muksirûn denilmiştir. Muksirûndan olan ve rivayet ettiği 5374 hadisle en çok hadis rivayet eden sahabe, Ebu Hüreyre (r.a.) olmuştur.

Ebu Hüreyre'ye (r.a.) çok hadis rivayet etmesinin nedeni sorulunca "Kur'an'da iki ayet olmasaydı hiçbir hadis rivayet etmezdim." demiş ve şu ayetleri okumuştur: "Gerçekten indirdiğimiz açık delilleri ve doğru yolu, Kitap'ta insanlara açıkça gösterdikten sonra gizleyenler var ya onlara hem Allah lanet eder hem de lanetçiler lanet eder. Ancak tövbe edip durumlarını düzelterler ve gerçeği açıkça ortaya koyanlar müstesnadır. Zira ben onların tövbelerini kabul ederim. Tövbeleri en çok kabul edici ve günahları en çok bağışlayıcı benim." (Bakara suresi, 159-160. ayetler.)

(bk. Müslim, Fedâilü's-sahabe, 159.)

1. Metne göre Allah'ın (c.c.) lanetine sebep olan konular nelerdir?

.....

.....

.....

2. "Benden bir ayet bile olsa insanlara ulaştırınız!.." (Buhârî, Enbiyâ, 50.) hadisi bağlamında Ebu Hüreyre'nin (r.a.) tavrını yorumlayınız?

.....

.....

.....

3. Hz. Peygamber Dönemi'nde yaşasaydınız Hz. Peygamber'in hadisleri yazma ve rivayet etme konusunda Ebu Hüreyre (r.a.) gibi davranır mıydınız? Neden?

.....

.....

.....

Kazanım: Sahabe ve tâbiînin hadis rivayetindeki rolünü ve hassasiyetini fark eder.

Süreç

1. Öğrencilere sahabenin hadis rivayetindeki rolü ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılabileceği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak metinde isimleri yer alan sahabileri mukillûn ve muksirûn olarak sınıflandırmaları istenir.
5. Belirlenen süre bittiğinde her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirir.
6. Süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metinden hareketle mukillûn ve muksirûn olan sahabileri yazarak sınıflandırınız.

Resul-i Ekrem vefat ettiğinde 114.000 kadar olduğu belirtilen sahabiler rivayetlerinin azlığı ve çokluğu bakımından iki gruba ayrılır. 1000'den fazla hadis rivayet edenler için muksirûn, 1000'den az hadis rivayet edenler için mukillûn terimi kullanılır. 1000 civarında sahabinin Efendimizden (s.a.v.) hadis naklettiği, bunlardan 52 kişinin hadisleri aynı zamanda yazdığı bilinmektedir. Hadis nakleden ravilerden 125 kadarı hanım sahabidir. Ömer b. Hattab (r.a.) 537, Ebu Hüreyre (r.a.) 5374, Ali (r.a.) 536, Osman b. Affan (r.a.) 146, Ebubekir (r.a.) 142, Abdurrahman b. Avf (r.a.) 65, Abdullah b. Ömer (r.a.) 2630, Zübeyr b. Avvam (r.a.) 38, Enes b. Malik (r.a.) 2286, Aişe (r.a.) 2210, Abdullah b. Abbas (r.a.) 1660, Talha b. Ubeydullah (r.a.) 38, Cabir b. Abdullah (r.a.) 1540, Ebu Said el-Hudri (r.a.) 1170, Said b. Zeyd (r.a.) 48 hadis rivayet etmiştir.

MUKSİRÛN

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

MUKİLLÛN

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

CEVAP ANAHTARI

MUKSİRÛN

Ebu Hüreyre (r.a.)

Abdullah b. Ömer (r.a.)

Enes b. Malik (r.a.)

Aişe (r.a.)

Abdullah b. Abbas (r.a.)

Cabir b. Abdullah (r.a.)

Ebu Said el-Hudri (r.a.)

MUKİLLÛN

Ömer b. Hattab (r.a.)

Ali (r.a.)

Zübeyr b. Avvam (r.a.)

Talha b. Ubeydullah (r.a.)

Said b. Zeyd (r.a.)

Ebubekir (r.a.)

Osman b. Affan (r.a.)

10**ETKİNLİK****5****HADİS****3. Ünite: Hadis Tarihi****15 dk.**

Kazanım: Hadislerin tedvin ve tasnifi ile ilgili tarihî süreci açıklar.

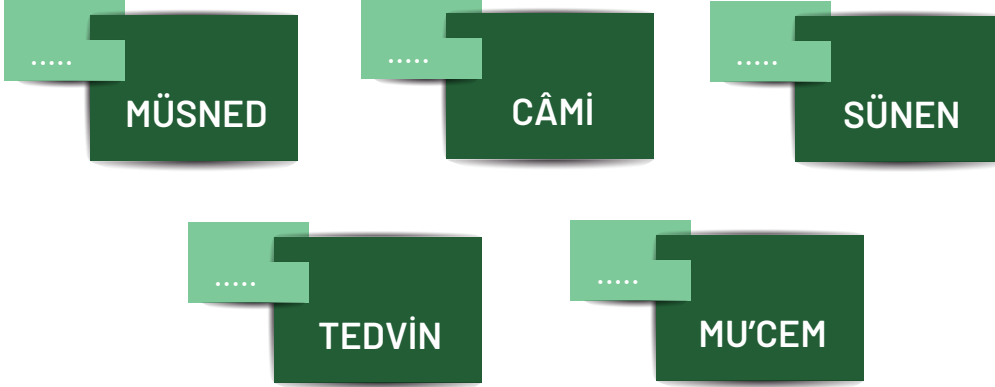
Süreç

1. Öğrencilere hadislerin tedvin ve tasnifi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacağı açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak bu çalışma kâğıdında yer alan örnekleri doğru eşleştirmeleri istenir.
5. Belirlenen süre bittiğinde her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirir.
6. Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda tedvin ve tasnif sonrası oluşan hadis edebiyatı ürünlerinin tanımı yer almaktadır. Tanımların hangi hadis kitabı türüne ait olduğunu tespit ederek doğru bir şekilde eşleştiriniz.

- A. Hafızalarda ve değişik yazı malzemeleri üzerinde bulunan hadis metinlerini belli bir tasnife tabi tutmadan yazıya geçirmeyi ifade eden kavramdır. Bu faaliyeti yapan kimseye müdevvin, bu şekilde ortaya çıkan çalışmaya müdevven denir.
- B. Hadis ilminde, dinle ilgili meselelerin tamamını, bunun yanında hadisin bütün kısımlarını içine alan ve sekiz ana konuyu bir araya getiren eserlere verilen addır.
- C. Kelime anlamı olarak sünnetin çoğuludur. Genellikle merfu hadislerin fıkhn konularına göre düzenlenmesiyle oluşan eserlere denir.
- Ç. Hadis edebiyatında her bir sahabinin rivayet ettiği hadisleri konularına bakılmaksızın onların adı altında bir araya getiren kitaplara denir.
- D. Hadislerin sahabe ravileri veya ravilerin memleketleri harf sırasına konularak her ravinin ismi altında rivayet etmiş olduğu hadislerin tamamının veya bir kısmının toplanmış olduğu kitaplara denir.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK

5

15 dk.

EK-2

CEVAP ANAHTARI

Ç	MÜSNED	B	CÂMİ	C	SÜNEN
A	TEDVİN	D	MU'CEM		

Kazanım: Hadislerin tedvin ve tasnifi ile ilgili tarihî süreci açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere hadislerin tedvin ve tasnifi ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılabileceği açıklanır.
3. Ek-1 öğrenci sayısına çoğaltılarak dağıtılır.
4. Öğrencilerden verilen ifadelerin doğru olanların başına "D", yanlış olması durumunda başına "Y" konması istenir.
5. Öğrenciler etkinliği bireysel olarak tamamlarlar.
6. Öğretmenin doğru cevapları söylemesi ile etkinlik tamamlanır.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına “D”, yanlış olanların başına “Y” yazınız.

1. Hadis metinlerinin belli bir sınıflandırmaya tabi tutulmadan yazılıp derlenmesine tasnif denir.
2. Tedvin faaliyetini ilk başlatan, Emevîler Dönemi'nde Mısır Valiliği yapmış olan Abdülaziz b. Mervan'dır (ö. 86/705).
3. Tasnif döneminden günümüze ulaşan en eski derleme Ma'mer b. Râşid'in (ö. 153/770) el-Müsned isimli eseridir.
4. Tedvin öncesi dönemde sahabe ve tâbiîn âlimleri özellikle Peygamber Efendimizin sözlü hadislerini ezberleyip yazarken tedvin esnasında fiili sünnetleri de kaydedilmiştir.
5. Hicri 4. asrın ilk yarısında tedvinin yaygınlaşması sonucu hemen hemen bütün hadisler kayıt altına alınmış, hadis kaydeden âlimlerin çoğu derlediği hadisleri kendisine ait bir cüzde toplamıştır.
6. Hadis ilminde bir müellifin, şartlarına uyduğu hâlde kitabına almadığı hadislerin derlendiği eserler için mu'cem kavramı kullanılır.
7. Hilafet makamına geçen Ömer b. Abdülaziz sahabenin artık hayattan çekildiğini, hadisi onlardan alan tâbiîlerin de birer birer vefat etmekte olduğunu görünce hadislerin kaybolacağı endişesine kapılmış, bundan dolayı tedvin faaliyetini resmî olarak başlatmıştır.
8. Hadisler tasnif edilirken iki yöntem uygulanmıştır. Birinci yöntemde ale'r-ricâl sahabe raviler sıralanarak hadisleri toplanmıştır. Diğer yöntem ise ale'l-ebvab yani hadisler konularına göre taksim ve telif edilmiştir.
9. Sahabi ravilere göre sınıflandırılarak yazılan hadis kitaplarına müsned ve mu'cem gibi adlar verilmiştir.
10. Sahabi ravilerin sıralaması müsnedlerde karışık, mu'cemlerde alfabetiktir.

CEVAP ANAHTARI

1. Hadis metinlerinin belli bir sınıflandırmaya tabi tutulmadan yazılıp derlenmesine tasnif denir. **Y**
2. Tedvin faaliyetini ilk başlatan, Emevîler Dönemi'nde Mısır Valiliği yapmış olan Abdülaziz b. Mervan'dır (ö. 86/705). **D**
3. Tasnif döneminden günümüze ulaşan en eski derleme Ma'mer b. Râşid'in (ö. 153/770) el-Müsned isimli eseridir. **Y**
4. Tedvin öncesi dönemde sahabe ve tâbiîn âlimleri özellikle Peygamber Efendimizin sözlü hadislerini ezberleyip yazarken tedvin esnasında fiilî sünnetleri de kaydedilmiştir. **D**
5. Hicri 4. asrın ilk yarısında tedvinin yaygınlaşması sonucu hemen hemen bütün hadisler kayıt altına alınmış, hadis kaydeden âlimlerin çoğu derlediği hadisleri kendisine ait bir cüzde toplamıştır. **Y**
6. Hadis ilminde bir müellifin, şartlarına uyduğu hâlde kitabına almadığı hadislerin derlendiği eserler için mu'cem kavramı kullanılır. **Y**
7. Hilafet makamına geçen Ömer b. Abdülaziz sahabenin artık hayattan çekildiğini, hadisi onlardan alan tâbiîlerin de birer birer vefat etmekte olduğunu görünce hadislerin kaybolacağı endişesine kapılmış, bundan dolayı tedvin faaliyetini resmî olarak başlatmıştır. **D**
8. Hadisler tasnif edilirken iki yöntem uygulanmıştır. Birinci yöntemde ale'r-ricâl sahabe raviler sıralanarak hadisleri toplanmıştır. Diğer yöntem ise ale'l-ebvab yani hadisler konularına göre taksim ve telif edilmiştir. **D**
9. Sahabi ravilere göre sınıflandırılarak yazılan hadis kitaplarına müsned ve mu'cem gibi adlar verilmiştir. **D**
10. Sahabi ravilerin sıralaması müsnedlerde karışık, mu'cemlerde alfabetiktir. **D**

Kazanım: Temel hadis kaynaklarını özelliklerine göre sınıflandırır.

Süreç

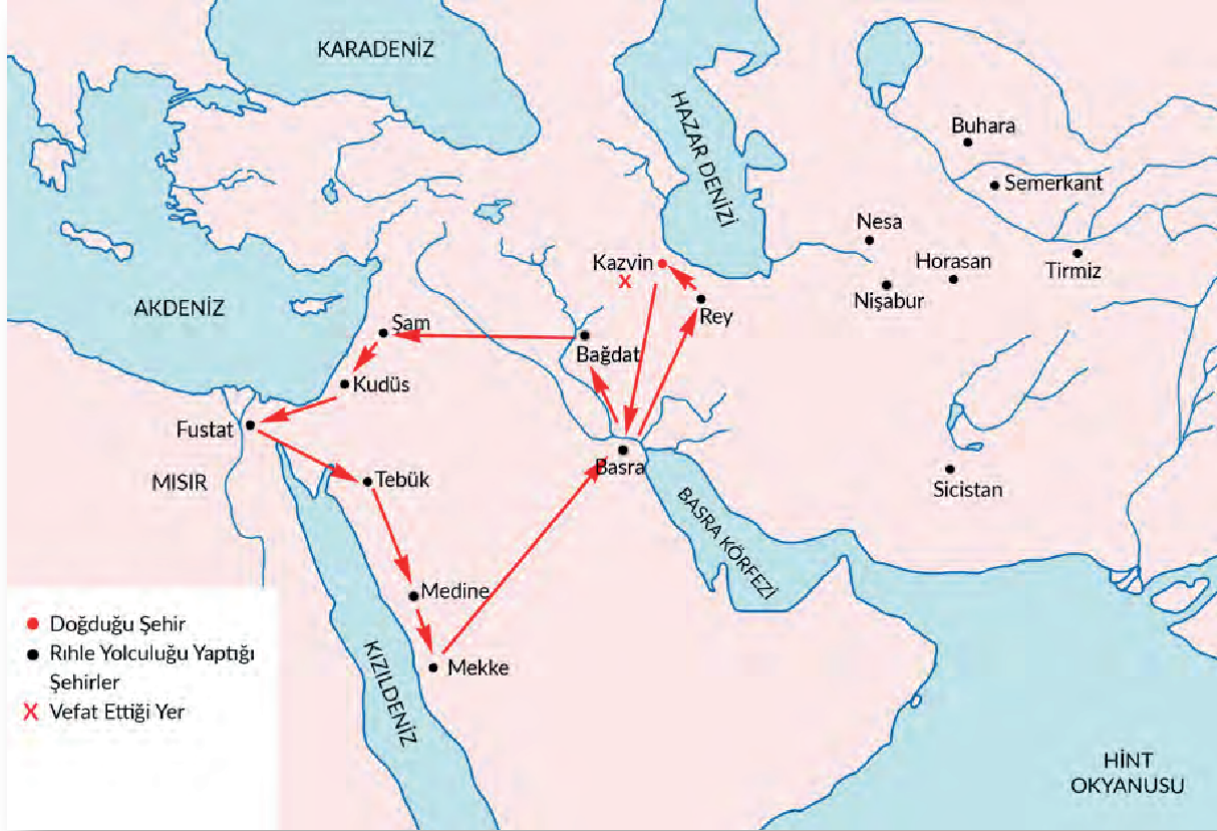
1. Öğrencilere hadis kaynakları konusunda bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikte nasıl bir sonuca ulaşılacağı açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak haritadan istenen bilgilerin işaretlenmesi istenir.
5. Belirlenen süre bittiğinde her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirir.
6. Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Haritada verilerden hareketle aşağıdaki soruları yanıtlayınız.

1. Yukarıdaki haritada Kütüb-i Sitte müelliflerinden hangi âlimin doğum yeri ve seyahat rotası (rihleleri) çizilmiştir?

.....

2. Hadis âlimlerinin farklı şehirlere yolculuk etmelerinin temel sebebi bağlamında günümüzde de ilim tahsili yapan öğrenci ve hocaların farklı şehir ve ülkelere gitmelerinin sizce ne gibi faydaları olabilir? Değerlendiriniz.

.....

CEVAP ANAHTARI

1. Kütüb-i Sitte içinde yer alan Sünen-i Erbaa müelliflerinden biri olan İbn Mâce'dir.

Kazanım: Temel hadis kaynaklarını özelliklerine göre sınıflandırır.

Süreç

1. Öğrencilere hadis kaynaklarının özellikleri ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılacağı açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak bu çalışma kâğıdında yer alan örnekleri doğru eşleştirmeleri istenir.
5. Her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirir.
6. Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda tedvin ve tasnif sonrası oluşan ve İslam âleminde yaygın olarak kullanılan hadis kitapları ve bunlara verilen isimler yer almıştır. Kullanılan kavramların açıklamasını doğru bir şekilde eşleştiriniz.

.....	Müttefekun aleyh		Kütüb-i Erbaa		Sahîhayn
.....	Kütüb-i Tis'a		Kütüb-i Sitte		

- A. Buhârî (ö. 256/870) ile Müslim'in (ö. 261/875) el-Câmi'u's-sahîh'lerine verilen ad.
- B. Bir hadisin hem Buhârî hem Müslim'in el-Câmi'u's-sahîh'lerinde yer aldığını ifade eden terim.
- C. Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî ve İbn Mâce'nin sünenlerine verilen ad.
- Ç. Âlimlerin çoğunluğuna göre Buhârî ve Müslim'in el-Câmi'u's-sahîh; Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî ve İbn Mâce'nin es-Sünen isimli hadis eserlerine verilen genel ad.
- D. Buhârî ve Müslim'in el-Câmi'u's-sahîh; Ebû Dâvûd, Tirmizî, Nesâî , Dârimî ve İbn Mâce'nin es-Sünen; İmam Malik'in Muvatta ve İmam Ahmed b. Hanbel'in Müsned adlı eserlerine verilen genel ad.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK

8

EK-2

15 dk.

CEVAP ANAHTARI

B

Müttefekun aleyh

C

Kütüb-i Erbaa

A

Sahihayn

D

Kütüb-i Tis'a

Ç

Kütüb-i Sitte

Kazanım: Temel hadis kaynaklarının tedvin ve tasnifinden sonra yapılan çalışmalara örnekler verir.

Süreç

1. Öğrencilere tedvin ve tasnif dönemi sonrası yapılan çalışmalarla ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılabileceği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak tabloda istenen bilgilerin işaretlenmesi istenir.
5. Her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşıyla etkinliğini değiştirir.
6. Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda hadis edebiyatı içerisinde oluşturulan eserler ve müellifleri yer almaktadır. Bunlar arasından tedvin ve tasnif dönemi sonrası olanları tespit ederek işaretleyiniz.

MÜELLİF	ESER
Tirmizî (ö. 279/892)	el-Câmi'u's-sahîh
Nevevî (ö. 676/1277)	el-Erbaûn en-Neveviyye
Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855)	Müsned
Ma'mer b. Râşid (ö. 153/770)	el-Câmi'
İbn Hacer Askalânî (ö. 852/1449)	Fethül-bârî bi-şerhi Sahîhî'l-Buhârî
Kirmânî (ö. 786/1384)	el-Kevâkibü'd-derârî fî şerhi Sahîhî'l-Buhârî
Dârimî (ö. 255/869)	es-Sünen
Kâdi İyâz (ö. 544/1149)	İkmâlül-Mu'lim bi-fevâ'idü Müslim.
Tayâlisî (ö. 204/819)	Müsned
Humeydî (ö. 219/834)	Müsned
Aynî (ö. 855/1451)	Umdetül-kârî fî şerhi Sahîhî'l-Buhârî
Abdürrezzâk b. Hemâm (ö. 211/826)	Musannef

CEVAP ANAHTARI

	MÜELLİF	ESER
	Tirmizî (ö. 279/892)	el-Câmi'u's-sahîh
✓	Nevevî (ö. 676/1277)	el-Erbaûn en-Neveviyye
	Ahmed b. Hanbel (ö. 241/855)	Müsned
	Ma'mer b. Râşid (ö. 153/770)	el-Câmi'
✓	İbn Hacer Askalânî (ö. 852/1449)	Fethül-bârî bi-şerhi Sahîhi'l-Buhârî
✓	Kirmânî (ö. 786/1384)	el-Kevâkibü'd-derârî fî şerhi Sahîhi'l-Buhârî
	Dârimî (ö. 255/869)	es-Sünen
✓	Kâdi İyâz (ö. 544/1149)	İkmâlül-Mu'lim bi-fevâ'idü Müslim.
	Tayâlisî (ö. 204/819)	Müsned
	Humeydî (ö. 219/834)	Müsned
✓	Aynî (ö. 855/1451)	Umdetül-kârî fî şerhi Sahîhi'l-Buhârî
	Abdürrezzâk b. Hemmâm (ö. 211/826)	Musannef

10**ETKİNLİK****10****HADİS****3. Ünite: Hadis Tarihi****15 dk.**

Kazanım: Temel hadis kaynaklarının tedvin ve tasnifinden sonra yapılan çalışmalara örnekler verir.

Süreç

1. Öğrencilere tedvin ve tasnif dönemi sonrası yapılan çalışmalar ile ilgili bir etkinlik yapılacağı bildirilir.
2. Öğrencilere bu etkinlikle nasıl bir sonuca ulaşılabileceği açıklanır.
3. Önceden hazırlanan ve çoğaltılan Ek-1 dağıtılır.
4. Öğrencilerden bireysel olarak bu çalışma kâğıdında yer alan örnekleri doğru eşleştirmeleri istenir.
5. Her öğrenci kontrol amacıyla yanındaki arkadaşı ile etkinliğini değiştirir.
6. Belirlenen süre bittikten sonra cevaplar kontrol edilir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Aşağıda tedvin ve tasnif sonrası oluşan hadis edebiyatı ürünleri tanıtılmıştır. Tanıtımı yapılan eseri tespit ederek doğru bir şekilde eşleştiriniz.

- A.** Nevevî bu çalışmasını İbnü's-Salâh eş-Şehrezûrî'nin, dinin esaslarına dair yirmi altı hadis ihtiva eden el-Ehâdisü'l-küllîyye adlı eserine çoğu Sahîh-i Buhârî ile Sahîh-i Müslim'den seçtiği değişik konulara ait on altı hadisi ilave ederek meydana getirmiş, hadislerin senetlerini zikretmemiştir. Kırk hadis türünün en güzel örneği olan bu eser her devirde büyük kabul görmüş, başta kendisi olmak üzere kırktan fazla âlim tarafından şerh edilmiştir. Türkçeye tercüme edilmiştir.
- B.** Tasnif dönemi ve sonrasında bazı âlimler özellikle ahlak ve adap konularını içeren, günlük hayatında samimi, ihlaslı ve takva sahibi bir mümin olarak yaşamak isteyenlere rehber vazifesi gören ve cehennemden koruyup cennete teşvik eden hadisleri seçerek çeşitli kitaplar yazmışlardır. Bu alanda ilk yazılan eserlerden biri İmam Buhârî'nin eseridir. Peygamber Efendimizin ve ashabının adap ile ilgili söz ve fiillerini toplayan bu kitap, alanının en önemli kaynaklarından biridir. Türkçeye de tercüme edilmiştir.
- C.** Münzirî'nin (ö. 656/1258), değişik konularda dinin yapılmasını ve yapılmamasını istediği şeylere dair hadisleri topladığı eseridir. Kütüb-i Tis'a ve Hâkim en-Nîsâbûrî'nin el-Müstedrek'i gibi hadis kaynaklarından seçilerek konularına göre yirmi beş bölüm hâlinde sıralanmasıyla meydana gelmiş olup senetlerde sahabi dışındaki raviler zikredilmemiştir. Türkçe tercümesi vardır.
- Ç.** el-Ferrâ Begavî (ö. 516/1122) güvenilir hadis kaynaklarından senetlerini çıkararak seçtiği hadisleri önce konularına göre sıralamış, sonra da her babı kendi arasında sahih ve hasen hadisler olmak üzere ikiye ayırmıştır. 4719 hadisi ihtiva eden eser İslam âleminde büyük bir şöhret kazanmış ve üzerinde otuzdan fazla âlim tarafından şerh ve diğer çalışmalar yapılmıştır.

EŞLEŞTİRME

ETKİNLİK

10

15 dk.

EK-2

CEVAP ANAHTARI

B el-Edebü'l- Müfred

Ç Mesâbîhu's-Sünne

A el-Erbaûn
en- Neveviyye

C et-Tergîb ve't-Terhîb

Kazanım: Temel hadis kaynaklarının Kur'an'ı anlamadaki önemini açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1'de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını kâğıda yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak soruları cevaplandırınız.

Kur'an'ı anlama çabası sadece metne bakarak gerçekleşecek bir gayret değildir. Kur'an'ın anlaşılmasını sağlayan temel hususlar siyâk- sibâk, ayetler arası irtibatlar ve ayetlerin hadislerle ilişkisidir. Ayet ve hadis ilişkisi et ve tırnak gibi birbirine bağlı son derece hayati bir konudur. Bunlar birbirinden ayrılınca ne din hakkıyla kavranabilir ne de insan doğru yolu bulabilir. Peygambersiz Kur'an kürekçisi olmayan bir kayık gibidir. Kur'an'sız bir peygamber de ışığı olmayan bir kılavuza benzer. Her iki durum da dinî anlamda insanlar için olumsuz sonuçlara yol açmıştır. Bunun birçok örneği tarihte görülmüştür. Örneğin Hindular kendi peygamberlerinin hayatlarını unutup sadece dinî kitaplarına uymuşlar fakat bu kitap onlar için içlerinden çıkılmaz bir hâle gelmiş ve nihayet kitaplarını da kaybetmişlerdir. Hristiyanlar ise kitaplarını unutup peygamberlerinin peşine takılarak onun kişiliği çevresinde dönmeye başlamışlardır. Sonuç olarak peygamberlerini Allah'ın (c.c.) oğlu yapmaktan kendilerini kurtaramamışlardır.

(Mevdudi, Tarih Boyunca Tevhid Mücadelesi ve Hz. Peygamber'in Hayatı, Pınar Yayınları, İstanbul, 1992, C 1, s.19-20.)

1. "Onlar, Allah'ı ve peygamberlerini inkâr ederler, Allah ile peygamberlerinin arasını ayırmak isterler..." (Nisâ suresi, 150. ayet) ayeti ile metni beraber değerlendirdiğimizde sünneti gereksiz görmek Allah (c.c.) ile Hz. Peygamber'in arasını açmak mıdır? Yorumlayınız.

.....

.....

.....

2. Kur'an bize yeter söylemi metne göre ne tür sonuçlara neden olur?

.....

.....

.....

3. "Kim Allah'a ve Resul'e itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, siddikler, şehitler ve salih kişilerle beraberdir..." (Nisâ suresi, 69. ayet.) ayetini metinden hareketle Kur'an ve sünnet bütünlüğü açısından yorumlayınız?

.....

.....

.....

Kazanım: Temel hadis kaynaklarının Kur'an'ı anlamadaki önemini açıklar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1'de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını kâğıda yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak soruları cevaplandırınız.

Kur'an'ın asıl kastının anlaşılmasında hayati bir yere sahip olan sünnet, Kur'an'ın emirlerini tam manasıyla kendi bağlamı içinde ve arka planını görerek anlamayı temin etmektedir. Elbette bir metin olarak Kur'an'ın birden çok anlamı olabilecektir. Bu durum anlama ve yorumlama faaliyetinin subjektif olmasından kaynaklanmaktadır. Bazen bir sözün tek ve nihai yorumu yoktur, ama unutulmamalıdır ki sonsuz ve sınırsız yorumu da yoktur. İşte bu noktada sünnet sınırsız yorumun önüne geçmekte ve vahyin anlaşılmasının temel parametrelerinden biri haline gelmektedir. Örneğin; "İnanıp da imanlarına herhangi bir haksızlık bulaştırmayanlar var ya işte güven onlarındır ve onlar doğru yolu bulanlardır." (En'âm suresi, 82. ayet.) ayeti geldiğinde Müslümanlar "Hangimiz nefsinde zulmetmiyor?" deyip zulümden uzak durmanın kendileri için mümkün olmadığını düşünerek telaşa kapılmışlar, bunun üzerine Resulullah (s.a.v.) ayete şu şekilde açıklık getirmiştir: "Hayır, burada kastedilen o değil, şirk. Lokman'ın oğluna olan şu sözünü işitmediniz mi? "Oğulcuğum, Allah'a şirk koşma, zira şirk büyük zulümdür" (Lokman suresi, 13. ayet.), (Buhârî, Enbiyâ, 41; Müslim, İman, 197.).

(Salih Kesgin, Ayetleri Anlamada Hadis Algısının Etkisi, Tarihten Günümüze Kur'an İlimleri ve Tefsir Usûlü Dergisi, ss.478-479)

- 1. En'âm suresi 82. ayetini Kur'an'ın diğer ayetlerini ve hadisi göz ardı ederek anlamaya çalışmak ne tür sonuçlara yol açar?**

.....

.....

.....

- 2. Metinde Hz. Peygamber'in şirk kavramına yüklediği anlamı "... İnsanlara, kendilerine indirileni açıklaman için ve düşünüp anlasınlar diye sana bu Kur'an'ı indirdik." (Nahl suresi, 44. ayet.) ayeti bağlamında yorumlayınız?**

.....

.....

.....

- 3. "Kur'an'ı en iyi anlayan vahiyle muhatap olan peygamberdir." söylemini verilen metin bağlamında yorumlayınız?**

.....

.....

.....

10

ETKİNLİK 13

HADİS

3. Ünite: Hadis Tarihi

20 dk.

Kazanım: Ahlak ile ilgili hadisleri yorumlar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1’de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden metni okumaları ve soruların cevaplarını kâğıda yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak soruları cevaplandırınız.

Abdullah b. Mes'ûd'dan (r.a.) rivayet edildiğine göre Resulullah (s.a.v.) şöyle buyurmuştur: "Doğruluktan ayrılmayınız. Çünkü doğruluk iyiliğe, iyilik de cennete götürür. Kişi doğru söylemeye ve doğruyu araştırmaya devam ederse Allah Teâlâ nezdinde doğru kabul edilenler arasına yazılır. Yalandan da sakınınız. Çünkü yalan kötülüğe, kötülük de cehenneme götürür. Kişi yalan söylemeye ve yalan peşinde yürümeye devam ederse Allah Teâlâ katında yalancı olarak yazılır."

(Müslim, Birr ve's-Sıla, 105.)

1. "Ey iman edenler! Allah'a karşı gelmekten sakının ve doğru söz söyleyin ki Allah sizin işlerinizi düzeltsin ve günahlarınızı bağışlasın..." (Ahzâb suresi, 70 ve 71. ayetler.) ayetlerini hadisle birlikte değerlendirdiğimizde doğru olmanın insana kazandırdıkları nelerdir?

.....

.....

.....

2. "İnsana sadâkat yaraşır görse de ikrâh
Yardımcısıdır doğruların Hazret-i Allah"
Ziyâ Paşa

Okuduğunuz beyti hadiste vurgulanan doğruluğun önemi açısından yorumlayınız?

.....

.....

.....

.....

.....

3. "Yalanı ancak Allah'ın ayetlerine inanmayanlar uydurur. İşte onlar, yalancıların ta kendileridir." (Nahl suresi, 105. ayet.) ayeti ve hadisi birlikte değerlendirdiğimizde yalan, ne gibi olumsuz sonuçların ortaya çıkmasına sebep olmaktadır?

.....

.....

.....

.....

.....

10

ETKİNLİK

14

HADİS

3. Ünite: Hadis Tarihi

20 dk.

Kazanım: Ahlak ile ilgili hadisleri yorumlar.

Süreç

1. Öğrencilere Ek-1'de yer alan metin dağıtılır.
2. Öğrencilerden hadisi okumaları ve soruların cevaplarını kâğıda yazmaları istenir.
3. Verilen süre sonunda gönüllü öğrencilerin cevapları sınıfta okunarak etkinlik tamamlanır.
4. Etkinlik kâğıdını sergilemek isteyen öğrencilerin çalışmaları sınıf panosunda sergilenir.

Değerlendirme

Soru ve cevaplarla kazanımın gerçekleşip gerçekleşmediği kontrol edilir.

Metni okuyarak soruları cevaplandırınız.

Ebu Hüreyre (r.a.) Resul-i Ekrem'in şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:
"Zan ile hareket etmekten sakının. Çünkü zan sözlerin en yalanıdır. Başkalarının konuştuğunu gizlice dinlemeyin. Gizli şeyleri araştırmayın. Birbirinize haset etmeyin, sırt dönmeyin ve kin beslemeyin. Kardeşçe davranarak Allah'a kul olun."

(Buhârî, Edeb, 57.)

1. "... Bütün bildikleri kulaktan dolma şeylerdir. Onlar sadece zan ve tahminde bulunuyorlar." (Bakara suresi, 78. ayet.) ayetini ve hadisi kişi hak ihlalleri açısından yorumlayınız?

.....

.....

.....

.....

.....

2. "Ey iman edenler! Zannın çoğundan kaçının. Çünkü zannın bir kısmı günahtır. Birbirinizin kusurunu araştırmayın. Biriniz diğerinizi arkasından çekiştirmesin..." (Hucurât suresi, 12. ayet.) ayetini ve hadisini birlikte değerlendirdiğimizde İslam'ın bizlere sosyal ilişkilerde getirdiği ilkeleri yorumlayınız?

.....

.....

.....

.....

.....

3. Hadis bütün olarak düşünüldüğünde Hz. Peygamber hangi ahlaki özelliklere vurgu yapmıştır?

.....

.....

.....

.....

.....